

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00

Sagsnr.
2020 - 8908

Doknr.
306901

Dato
05-10-2020

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har d. 8. september 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 1733 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Fatma Øktem (V).

Spørgsmål nr. 1733:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke muligheder mænd, der er enlige eller lever i et homoseksuelt parforhold, har for at få deres egne børn i Danmark på nuværende tidspunkt?”

Svar:

Jeg vil i det følgende overordnet gennemgå, hvilke muligheder en enlig mand og et mandligt homoseksuelt par efter dansk ret har for at blive forældre.

Børneloven indeholder reglerne om faderskab. Efter loven kan faderskab fastslås ved registrering i forbindelse med barnets fødsel, ved anerkendelse eller ved afgørelse truffet af Familieretshuset eller familieretten.

Reglerne om faderskab gælder også i situationer, hvor barnet er blevet til ved hjælp af sæd fra en sæddonor.

En sæddonor anses som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion. Dette udgangspunkt gælder dog ikke, hvis sæden er doneret til et vævscenter eller en sundhedsperson, eller hvis sæden er anvendt uden sæddonors viden eller efter hans død. Udgangspunktet gælder heller ikke, hvis moren og hendes ægtefælle eller partner med sæddonors accept har aftalt, at ægtefællen eller partneren skal være barnets far eller medmor. Disse regler findes i §§ 27-28 i børneloven.

Når et barn fødes af en ugift kvinde, anses en mand som far til barnet, hvis han og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Det følger af § 2 i børneloven. Registrering af faderskabet foretages af personregisterføreren i forbindelse med registrering af barnets fødsel. Registreringen er ikke betinget af, at manden er genetisk far til barnet.

Efter lovens § 14, stk. 1, kan en mand anerkende faderskabet til et barn, hvis han og moren over for Familieretshuset erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Anerkendelsen er ikke betinget af, at manden er genetisk far til barnet.

En mand kan også anerkende faderskabet, hvis han har haft seksuelt forhold til barnets mor i den periode, hvor hun blev gravid, eller hvis han har været sæddonor til barnet. Det følger af § 14, stk. 2 og 4, i børneloven.

Hvis faderskab eller medmoderskab til et barn ikke registreres eller anerkendes, træffes der efter lovens § 20 afgørelse om det.

Reglerne om faderskab gælder både for enlige mænd og for mænd, der har en partner eller ægtefælle, uanset ægtefællens eller partnerens køn.

Reglerne om registrering og anerkendelse af faderskab og om afgørelse om faderskab gælder overordnet set også for medmoderskab.

Med hensyn til moderskab er det efter dansk ret altid den kvinde, som føder et barn, der anses for mor til barnet. Dette er præciseret i § 30 i børneloven i relation til børn, der er blevet til ved assisteret reproduktion.

Det er udgangspunktet i børneloven, at et barn efter fødslen har to forældre: moren, dvs. den kvinde, der fødte barnet, og enten en far eller en medmor. Hvis det ikke er muligt at fastslå, hvem der er barnets far eller medmor, har barnet én forælder, og det kan efter reglerne kun være barnets mor.

Dette betyder, at en mand ikke kan være retlig eneforælder til et barn fra fødslen, medmindre barnets mor dør. Det betyder også, at et par bestående af to mænd ikke sammen kan blive retlige forældre til et barn fra barnets fødsel. Det bemærkes, at en såkaldt surrogataftale, der går ud på, at en kvinde føder et barn til et par eller til en enlig mand eller kvinde, efter dansk ret ikke har retsvirkninger. Uanset aftalen vil det være den kvinde, der føder barnet, der er barnets retlige mor.

Retligt forældreskab kan også etableres gennem adoption efter reglerne i adoptionsloven. Både en enlig mand og et mandligt par kan adoptere. Det overordnede hensyn ved adoption er, at adoptionen skal være til barnets bedste.

Når en adoptant ikke er nært beslægtet eller har et andet særligt tilknytningsforhold til barnet eller barnets forældre, kaldes adoptionen fremmedadoption. Det er her en betingelse for at adoptere, at adoptanterne har gennemgået et godkendelsesforløb.

Består der derimod et nært slægtskab m.v. mellem adoptanten og adoptivbarnet eller dets forældre, kaldes adoptionen familieadoption. I det tilfælde stilles der ikke krav om, at adoptanterne har gennemgået et godkendelsesforløb.

Stedbarnsadoption er en form for familieadoption, hvor en ægtefælle eller samlever adopterer sin ægtefælles eller samlevers barn. Stedbarnsadoption betyder, at adoptanten og forælderen sammen bliver barnets retlige forældre.

Adoption, herunder stedbarnsadoption er imidlertid ikke mulig, hvis surrogataftalen er kommerciel. Det fremgår således af § 15 i adoptionsloven, at adoption ikke kan meddeles, hvis en person, bl.a. surrogatmoren, der skal afgive samtykke til adoptionen, yder eller modtager vederlag.

Opsummerende kan jeg oplyse følgende:

- En enlig mand kan bl.a. gennem sæddonation blive retlig forælder til et barn. Han må dog dele forældreskabet med barnets mor, dvs. den kvinde der har født barnet.
- En enlig mand kan som eneadoptant blive eneste retlige forælder til et barn.
- Et mandligt par kan sammen blive retlige forældre til et barn gennem adoption, herunder stedbarnsadoption. Muligheden for stedbarnsadoption omfatter

dog ikke situationer, hvor barnet er blevet til gennem en kommerciel surrogataftale.

Med venlig hilsen
Astrid Krag